

opusdei.org

Audiència. L'Any de la Fe. La "cultura del malbaratament"

En l'audiència del dimecres 5 de juny, el papa Francesc va fer una crida a reflexionar sobre la cultura del malbaratament del menjar, de les coses que afecten a tots i fan invisibles als més dèbils i convidà a promoure una cultura de la solidaritat.

04/06/2013

Estimats germans i germanes, bon dia!

Avui vull centrar-me en el tema del medi ambient, com ja he tingut ocasió de fer-ho en diverses ocasions. M'ho suggereix el Dia Mundial del Medi Ambient que celebrem, patrocinat per les Nacions Unides, que fa un fort recordatori sobre la necessitat d'eliminar els residus i la destrucció d'aliments.

Quan parlem del medi ambient, de la Creació, la ment s'adreça a les primeres pàgines de la Bíblia, el llibre del Gènesi, que diu que Déu va posar l'home i la dona a la terra per a conrear-la i guardar-la (cf. 2:15). I et demanes: Què significa el cultiu i la cura de la terra? Realment conreem i protegim la Creació? O l'estem explotant i menyspreant? El verb "créixer" em recorda la cura que l'agricultor té perquè la terra doni fruits, i siguin compartits: quanta atenció, passió i dedicació! El conreu i la cura de la creació és una indicació de Déu donada no només al

principi de la història, sinó a cadascú de nosaltres; és part del seu projecte; significa fer-la créixer amb responsabilitat, transformar-la en un jardí, un lloc habitable per a tothom. Benet XVI ha recordat en diverses ocasions que la tasca que Déu Creador ens ha confiat comporta captar el ritme i la lògica de la Creació. Sovint nosaltres, però, portats per l'orgull de la dominació, de posseir, de manipular, de l'aprofitament, no "custodiem la Creació", no la respectem, no la considerem com un do gratuït de què hem de tenir cura. Estem perdent l'actitud d'admiració, de contemplació, d'escoltar la Creació, i per tant ja no som capaços de llegir el que Benet XVI anomena "el ritme de la història d'amor entre Déu i l'home." Per què passa això? Perquè pensem i vivim d'una manera horitzontal, ens hem allunyat de Déu, no llegim els signes.

"Conrear i mantenir", però, inclou no només la relació entre nosaltres i el medi ambient, entre l'home i la Creació, sinó també sobre les relacions humanes. Els papes han parlat de l'ecologia humana, estretament vinculada a l'ecologia ambiental. Estem vivint una època de crisi; ho veiem al medi ambient, però sobretot ho veiem en els éssers humans. La persona humana està en perill!; això és segur, avui la persona humana està en perill!, és urgent l'ecologia humana! I el perill és greu perquè la causa del problema no és superficial, sinó fonda: no és només una qüestió d'economia, sinó d'ètica i antropologia. L'Església ha insistit en això en diverses ocasions, i molts diuen sí, és veritat, és veritat... però el sistema seguirà com abans, perquè el que domina és la dinàmica de l'economia i la manca d'ètica en les finances. Qui mana avui no és l'home, sinó els diners: els diners i la riquesa són els qui manen! I Déu, el

nostre Pare, no ha donat la missió de tenir cura de la terra als diners, sinó a nosaltres: als homes i les dones. Tenim aquest encàrrec! En canvi, els homes i les dones se sacrifiquen als ídols del lucre i el consum: és la cultura del malbaratament. Si s'espatlla un ordinador és una tragèdia, però la pobresa, les necessitats, els drames de tantes persones acaben essent una cosa normal. Si una nit d'hivern, prop de Via Ottaviano, per exemple, mor una persona, això no és pas notícia. Si en moltes parts del món hi ha nens que no tenen res per menjar, això no és notícia, sembla normal. Això no pot pas continuar així! Que hi hagi persones sense llar que moren de fred al carrer, no és notícia, però que la borsa d'algunes ciutats retrocedeixi alguns punts, és una tragèdia. Així doncs, les persones es descarten, com si fossin deixalles.

Aquesta "cultura del malbaratament" tendeix a esdevenir una mentalitat que ens infecta tots. La vida humana, la persona, ja no es veu com un valor primordial que s'ha de respectar i protegir, especialment si són pobres o discapacitats, si encara no serveixen -com el nen no nascut -o ja no serveixen- com la gent gran.

Aquesta cultura del malbaratament ens ha fet insensibles fins i tot a les deixalles i als residus d'aliments, allò que és encara més menyspreable en un moment en què a tot arreu, per desgràcia, hi ha moltes persones i famílies que pateixen fam i desnutrició. Els nostres avis eren molt curosos de no llençar res de les restes de menjar. El consumisme ens ha acostumat tant a l'excés i al desaprofitament del menjar diari, que de vegades ja no som capaços de donar el valor just a les coses, que va molt més enllà de simples paràmetres econòmics. Recordem bé, però, que el menjar que es llença és

com si fos robat de la taula dels pobres, dels famolencs! Us convido a tots a reflexionar sobre el problema del malbaratament dels aliments per tal de trobar de quina manera, abordant seriosament aquest problema, podem ser vehicles de solidaritat i de compartir amb els més necessitats.

Fa uns dies, a la festa del Corpus Christi, llegíem la història del miracle dels pans: Jesús alimenta la multitud amb cinc pans i dos peixos. I la conclusió és important: "Tots en van menjar i quedaren saciats. Després van recollir dotze cistelles d'allò que havien sobrat" (*Lc 9, 17*). Jesús demana als deixebles que no es perdi res: que no hi hagi deixalles! Aquest és el fet de les dotze cistelles: Per què dotze? Què vol dir això? Dotze és el nombre de les tribus d'Israel, simbòlicament representa tot el poble. I això ens diu que quan el menjar es comparteix de manera

justa, solidària, sense privar-ne a ningú, cada comunitat pot satisfer les necessitats dels més pobres.
L'ecologia humana i l'ecologia ambiental caminen juntes.

Així que m'agradaria que prenguéssim tots el seriós compromís de respectar i protegir la Creació, d'estar atents a totes les persones, per contrarestar la cultura de les deixalles i del rebuig, de promoure una cultura de la solidaritat i de la trobada. Gràcies.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca/article/audiencia-el-papa-parla-de-la-cultura-del-malbaratament/> (29/03/2026)